

נראדה אור

פרשת וישב תשפ"ג

גליין קנא שנה ג

באר רבוה"ק מלעכוויטש קוידענע

{ שניני אור }

עומדים אנו בפתח ימי האורה – ימי החנוכה המגרשים מלבנו את החשך ומגלים בו את האור המנצח את כל המסתירים אותו, האור הנצחי שכל החשכויות אינם יכולים לו.

יתכן שמכל מועדי השנה אין המותאם כל כך למצבנו אנו כימי החנוכה. כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א מרבה לתאר בדברות קדשו את החשכות הגדולה שהצליחו היונים להביא בבני ישראל, למנוע מהם קיום תורה ומצוות ואף כאשר התגברו לקיימם היה זה מתוך חשכות וכבודות בלא טעם וחיות.

קומץ יהודים לא נכנעו ויצאו נגדם למלחמה הנראית חסרת סיכוי, את הכח לכך שאבו מאמונה ברורה שלמרות החשכות העצומה האור ודאי קיים, ביגיעה ובעקשנות עד כדי מסירות נפש ודאי יגלו אותו.

מוסיף אדמו"ר שליט"א לתאר כיצד לאחר מסירות נפשם במלחמה שבו לטהר את בית המקדש מתוך תשוקה עצומה להדליק את המנורה – להאיר בהדלקתה אור חדש בנפשות ישראל, אך לא היה בידם שמן טהור הראוי להדלקה, ואף לאחר חיפוש מדוקדק מצאו שמן המספיק רק ליום אחד. היו שנשברו דוקא בנקודה זו – הנה נלחמנו והתאמצנו בכדי לגרש את החושך ולאחר כל היגיעה נוכל להדליק את המנורה רק יום אחד?!

הטענה אמנם מציקה אך החשמונאים לא נכנעים, במעט השמן שנמצא רואים הם תחלתו של אור גדול שבעוד מעט מאמץ ודאי יתגלה עליהם בשלמות, הם מדליקים את המנורה מתוך שמחה והודיה עצומה ללא שום מחשבת רפיון, ועל ידי זה זוכים לאור גדול במשך שמונה ימים – אור נצחי המאיר נפש כל יהודי עד לימינו אנו.

נכנס היהודי לימי החנוכה תשפ"ג ומביט סביבו: קל"י יון עדיין קיימת – תרבויות הגוף חוגגות בכל פנה ובפירוש לא קל להתרומם לעולם נעלה יותר, גם בגשמיות לא חסרים התמודדויות, למה וכיצד יתרומם לשמוח באור הזורח בימים אלו.

אך כאשר הוא אוזח בדרך החשמונאים מתוך בטחון בה' הטוב ומתרומם להביט על האור והחסד המתנוצץ בחושך גם אם הוא עדיין קטן ומועט ממשיך הוא על עצמו אור גדול, עיניו נפתחות יותר ויותר לראות בטוב ה' בארץ החיים – חיים אמיתיים.

כך מבאר אדמו"ר שליט"א דברי הגמ' לשנה אחרת קבעום ועשאוים ימים טובים בהלל והודאה, לאחר שראו כיצד בשנה הראשונה הוודאה בתחלת התנוצצות האור המשיכה אור כה גדול, קבעו לדורות שתתעורר הארת ימים טובים אלו – ימי החנוכה, על ידי התחזקות היהודי להודות ולהלל על הטובות והחסדים שהיו ושיהיו, גם כאשר עדיין רק אור קטן נראה לעיניו.

ואם הכל תלוי באמירת ההלל ודאי לא נותר על אמירתו בצוותא בחיות ובשמחה – יחד כולם הודו.

{ זכרות קודש }

מלחמת מצוה להכניע כחות הרע

הוא יומא דאורייתא וכ"ע מודו שבשבת ניתנה תורה (שבת פו:), כי על ידה נכנעו כח היצר המכביד ומחשיך לב האדם וזוכה לחכמת התורה ואורו ית' הגנוז בה, וכל חכמת התורה שמשגיח בימות החול הוא מכח השבת. ומצות קידוש החודש היא שורש הארת הימים טובים המאירים בנפשות ישראל נועם תורה ומצוות, ולכך בקשו היונים לבטל מצוות אלו ח"ו.

מלחמת החשמונאים להכניע קל"י יון

אמנם החשמונאים הצדיקים התגברו כנגדם במסירות נפש, ועל ידי זה זכו להכניע קל"י יון. וכאשר זכו להכניע כח הקל"י בשני העיניים, תקנו בימי החנוכה שני עיניים הדלקת הנרות והלל והודאה. כי כנגד החשכות שבקשו היונים להביא בנפשות ישראל, התגברו לעסוק בתורה ומצוות אף מתוך החושך והעדר הדעת. ואף אחר שכבר נצחו את היונים לא מצאו אלא פך שמן המספיק ליום אחד, כלומר שעדיין לא זכו אלא להארה מועטת, ואעפ"כ נתגברו לקיים מצות הדלקת המנורה בשלמות. ובזה זכו לנס שמונה ימים ונכנעו לגמרי קל"י יון שהחשיכה עיניהם של ישראל, ונתקיים בהם 'העם ההולכים בחושך ראו אור גדול'.

על זה תקנו לדורות מצות הדלקת הנרות, כאשר על ידי התגברותם בזמן החשכות זכו שבימי החנוכה נשפע אור הגנוז כדאיתא בבבלי יששכר (מאמרי חודש כסלו, ב, ב) בשם הרוקח (רוקח הגדול ס"י רכה) שקיבל מפי אליהו. ועוד זכו על ידי התגברותם שתהא הארה זו קבועה לעולם, כדאיתא ברמב"ן (ר"פ בהעלותך) במה שאמר הקב"ה לאהרן שלך לעד קיימת שקאי על נרות חנוכה.

וכן נתגברו החשמונאים במסירות נפש כנגד היונים שהגדילו חלק הגוף החומרי, ועל ידי זה זכו להכניע קל"י יון. אלא שבעיניו זה לא נתבטלה הקל"י לגמרי כי עדיין מתגבר היצר בכל יום באופן אחר, אכן על ידי התגברותם המשיכו לישראל כח בנפשם להתגבר על יצרם. ועל זה קבעום ועשאוים ימים טובים בהלל והודאה, להודות ולהלל להשם יתברך על אשר אף כי מתגבר היצר בכל יום, הקב"ה עוזרו להכניעו כחו שלא ימשך אחר תענוגי החומר.

ביאור ענין שר המשקים ושר האופים

בזה יבואר ענין שר המשקים ושר האופים, כי מצרים היתה ערות הארץ מקום התגברות הקל"י, ומעת שירד יוסף למצרים החל בהכנעת כח הקל"י, ובנסיון שהיה לו באשת פוטיפר נלחם בכח הרע הממשיך לב האדם לתאוות הגוף, אשר קל"י זו אף בעת שנלחם בה האדם אינה נכנעת לגמרי כי היצר מתחדש עליו תמיד באופנים אחרים.

כדמתאמרא בשם צדיקים שבראות יוסף שבכל יום נתחדש הנסיון באופן אחר כדברי חז"ל (ירמא לה) ידע שהוא פיתוי מצד היצר הרע, כי דרך היצר הטוב לומר דבריו רק פעם אחת, המשך בעמוד הבא <<

ויהי אחר הדברים האלה חטאו משקה מלך מצרים והאופה לאדוניהם למלך מצרים (מ, א).

ברש"י זה נמצא זבוב בפיילי פוטרין (כוס בשמים) שלו וזה נמצא צרור בגלוסקין שלו.

שני אופנים בהתגברות היצר וההפרש ביניהם

הביאור על דרך העבודה כי התגברות היצר על האדם הוא בשני אופנים, האחד שמגביר בו עניני הגוף הגשמי ומושכו אחר עניני החומר ותענוגי עוה"ז, אם בעניני איסור ל"ע ואם בעניני היתר. והשני בעת שחפץ לעסוק בתורה ותפלה מבקש להפריעו ולמנועו על ידי שמביא בו עצלות ועצבות, ואף אם מתחזק לעסוק בתורה ותפלה ולקיים מצות בוראו, מתגבר כנגדו שיעשם בכבודות ובעצלות ולא יעסוק בעבודתו של מקום בחיות ושמחה.

ההפרש בין שני עיניים אלו, שהיצר המושך לעניני הגוף אין ביכולת האדם להכניעו לגמרי ולעולם צריך להתגבר ולהלחם בו, כמארז"ל (קידושין ל:) בכל יום ויום יצרו של אדם מתגבר עליו, כי אף אם נצחו פעם אחת יתגבר לנגדו פעם אחרת, ובכל פעם מתחדש לפתותו באופן אחר.

אבל היצר המכביד לבו בבואו לעסוק בתורה ומצוות, באם מתגבר בעבודתו בעת שכבד לבו ומתחזק לעסוק בתורה ותפלה בזמני החשכות אף בלא טעם וחשק, נכנע ע"י זה כח היצר וזוכה לאור וחיות בעסק התורה והמצוות, כמאמר הכתוב (ישעיהו ט, א) 'העם ההולכים בחושך ראו אור גדול', וכן אמרו (סנהדרין כד.) 'במשכשים הושיבנו' (איכה ג, ו), זה תלמוד בבלי. שעל ידי ההתגברות לעסוק בתורה בעת החשכות זוכה ביותר לאור התורה, כי בזה נכנע לגמרי כח היצר המכביד ומחשיך לבו.

התגברות היונים בשני עיניים אלו

בשני עיניים אלו התגברו היונים על ישראל כדאיתא בספח"ק שבקל"י יון נכללו בה כמה קל"י, האחד שהגבירו הגוף החומרי על חלק הנשמה, שהגדילו והחשיבו כל עניני הגוף ונמשכו אחר תאוות העולם ותענוגיו. עוד התגברו כדאיתא במדרש (ב"ר ב, ד) ענה"פ (א, א) 'זה הארץ היתה תהו ובהו וחושך וגו', וחושך זה גלות יון שהחשיכה עיניהם של ישראל בגזירותיהן וכו', כלומר שהחשיכו עיניהם ולבם שתהא עבודתם בכבודות ללא חיות, ויעסקו בתורה ומצוות בלא הרגשת אור התורה ונועם המצוה.

לכונה זו גזרו היונים על מצוות שבת חודש ומילה, כדאיתא במדרש (ויק"ר לב, א) מה לך יוצא ליסקל על שמלתי את בני, מה לך יוצא לישרף על ששמרתי את השבת. כי ענין המילה הוא הכנעת חומריות הגוף ותאוותיו, ובקשו להתגבר עליהם למשכם אחר עניני הגוף. וענין השבת הוא המשכת אורו יתברך לעסוק בתורה ומצוות בהארת הדעת, אשר לכך שבת

והיה ה' לך לאור עולם

מצות שמזנת ימי חנוכה אותיות משי"ח, גילה לנו כ"ק מרן אדמו"ר מוהר"י זי"ע. בנרות החנוכה נובל להאיר על נפשנו אור הגאולה, נרו של משיח. דברי רבינו יוסף הצדיק וזדאי אינם מליצה ודרוש בעלמא, ואם אמר כי מתגלה אור המשיח הרי הוראה היא שהותיר רבינו לדורות כי יש לחפש ולפשפש בקרבנו היכן טמון אורו של משיח.

בחז"ל איתא כי כשיבוא משיח יצמחו גלוסקאות מוכנות על העצים. צומחים הזרעים והופכים לשבלים, מתייעה האדם וקוצר אותם ודש וזורה כיגיעה רבה, מוכר אותם לאדם שהתייעה רבות בכדי לפתוח טחנת קמח, ומשקיע כוחות רבים לשימורו ושגשוגו, בטחנה עצמה – עשרות פועלים עמלים בכדי לטחון ולנפות את הקמח, וכן הלאה והלאה באפיה מכירה והגשה, סביב כל כיכר לחם – אפילו בזמננו – מונחת יגיעה רבה של עשרות אנשים עשרות שעות.

כשיבוא המשיח יתגלה לעין כל כי כל היגיעה והעמל היא לא בשביל לחם, בכדי לתת לחם לכל בשר השי"ת לא באמת צריך שיתייגעו כה רבות, כל היגיעות שמתייגעים כולם אינם רק כלפי חוץ ומטרתה היא לתקן עולם במלכות ש-ד-י וברגע שמתגלה מלכותו בעולם, באותה עת שכל ברואי מעלה ומטה יעידון יגידון אזי ברגע כמימרא גדלים גלוסקאות!

בימי החנוכה מאיר אורו של משיח, הארה בלב ונפש כל איש ישראל כי כל הטרחות, כל היגיעות והצרות, כולם הם בכדי לגלות ולהאיר אורו ית' בעולם, מצוותה למטה מעשרה טפחים, כי בגלות שרויים אנו למטה מעשרה טפחים ולתוך עומק הגלות מאירה הארה נפלאה, הארה שאין למעלה הימנה, הארת ה'ר, הארת כל מציאות אוויר העולם לבורא ית"ש.

במאמר שלפנינו ננסה ללמוד הכיצד נובל להרגיש את אור הגאולה בימי החנוכה, אור דלעתיד המתגלה בעת הדלקת נרות המנורה.

הלא דבר הוא. בנרות של בית המקדש איתא בגמ' מותר למנות מעות לאורה, בנרות שבת מותר ומצוה להשתמש לאורה ורק בנרות חנוכה לחוד אסרה תורה להשתמש באורה, עוד יש לבאר מה קדושה יש באור, כי לכאורה חלה הקדושה על הנר ולא האור.

אופן ההארה בנרות חנוכה

פתילות ושמים שאמרו חכמים אין מדליקין בהן בשבת, מדליקין מהן בחנוכה. מרן הס"ק מלעכוויטש וכן איתא ב'מאור עינים' פירשו כי ידוע שהפתילה רומזת על הנפש הבהמית והגוף שיונקת היא מהשמן הרומזת על הנשמה, ישנם גופים ונשמות שרחמנא ליצולן נפלו בעומק הקליפות ואפילו בשבת אין להם תקומה, אבל אור החנוכה הנוקב ויורד עד השיטין, הוא המעלה אותם ונותנת בהם חיים לחזור לשורשם לאור באור החיים.

כנאמר בהקדמה, דבר הצדיקים אינם דיבורים בעלמא לגלות מעלת ימי החנוכה; רבותינו תובעים מעמנו לגלות בליבנו ונפשותינו אור שאיננו מגלים בכל ימות השנה, ואף ביום השבת – יומא דנשמתא אין אנו זוכים שישרה עלינו אור זה, ישנם גופים ונשמות שירדו לעומק הקליפות והם רח"ל בחינת רשעים, אבל לכל אחד מעמנו יש בחינות נמוכות, מצבים חשוכים מהם איננו מצליח לצאת ולהתרומם, אלו גם אלו יש להם עליה נוראה בחנוכה.

ניצוץ אחד...

כי בשני פנים בא היצה"ר לפתות ולהכשיל האדם כמאמר הבעש"ט 'והסר שטן מלפנינו ומאחרינו' – לעיתים מרגיש האדם כי איננו יכול, אינו מסוגל לעמוד בתפילה כראוי, אינו מסוגל לשמור פיו לשוננו וליבנו מלהמרות פי ה', כוחות נפשו אינם מיועדים לכך.

בפנים נוספות מתראה היצה"ר בכך, שאם זכה האדם ועשה מצוה או למד תורה בדבקות וביגיעה, מיד עולה בליבו התחושה כי בכוחו ובחכמתו היא זו, וזו כוונת התפילה והסר שטן מלפנינו ומאחרינו – לפנינו היינו קודם המצוה ומאחרינו היא לאחר המצוה.

פתילות ושמים שאין מדליקין בהם בשבת מדליקין בהם בחנוכה. היינו אף הנשמות הנמוכים ביותר שאין להם עליה ותיקון אפילו בשבת, יכולים להתעלות בחנוכה.

מרן הס"ק מלעכוויטש זי"ע

ענין כוונת ג' יחודים כתיבת נ"ד. המבואר בכתבי קודש האר"י ז"ל, שהם הוי"ה אהי"ה, הוי"ה אלהי"ם, הוי"ה אדנ"י העולים יחדיו מספר נ"ד.

י"ל דכאשר האדם מזכך ומטהר את מחשבתו לקשר אותה בלתי לה' לכבוד, ומקבל על עצמו לעבוד את השי"ת באמת ובאהבה ובתשוקה רבה כל ימי חייו, זהו בחינת אהי"ה – היינו לעתיד, ומקשר עצמו בהוי"ה אמיתית, זהו בחינת יחוד הוי"ה אהי"ה.

וכשהאדם מזכך ומטהר את עצמו שכל פעולותיו ועשייתיו לא יהיו כי אם לכבוד שמו יתברך ויתעלה, ומייחד מעשיו וכוחותיו בהוי"ה אמיתית, זהו בחינת יחוד הוי"ה אלהי"ם.

וכשהאדם מקבל עליו עול מלכות שמים וממליך הבורא כ"ה וברוך שמו על כל אבריו, ועבד ליה דירה נאה בליביה ובאבריו דיליה, לשמור פיו ולשוננו מלדבר דברי הבאי ועתק ח"ו כי אם תמיד יהגה בתורת ה' זהו בחינת יחוד הוי"ה אדנ"י והבן.

אוהב ישראל לחנוכה

איסור השתמשות באור הנרות – חידוש בחנוכה

הנרות הללו קודש הם ואין לנו רשות להשתמש בהם. חידשו חז"ל בנרות חנוכה איסור מחודש שלא מצינו חבר לו בכל התורה, איסור השתמשות באור הנרות מחמת קדושתם, כי הלא אף בריח הקטורת ובאור בית השואבה היה מותר להשתמש בהנאה דמילא, ואף בצלו של היכל מותר לישב, אמנם באיסורים מצינו איסור השתמשות בעבודה זרה ואפילו בעבודה זרה דמילא.

שני תחושות אלו יכולות להטעות איש החושב כי נעשה משהו בכוחותיו הוא, מביט האדם על העולם בעיני טבעיות ורואה כי מי שעמל הוא מקבל, ומי שאיננו עמל – איננו מקבל, על כן טועה בנפשו לומר כי אין בכוחו לכבוש חלקה זו בעבודה, ובאם עלה בידו – טועה בנפשו לומר כי מפני יגיעתו וחכמתו השיג מדרגה זו. אך המתבונן ויודע כי בכוחו לא נעשה כלום, מאמין בחי עולמים וזורע, ומה שבעיניי טבעיות נראה כי העמל הוא המקבל הוא רק דמיון ואחיות עיניים, כי באמת נפעל הכל מכוחו ית'.

מצד הטבע אפילו אצבע קטנה אינו יכול להניע, רק אורו ית' השורה בתוך כל אחד ואחד הוא המחיה ומהווה את כל המציאות, ולהשי"ת אין מעצור מלהושיע ברב או במעט, על כן אין מושג של אדם שאיננו יכול, אליבא דעצמך – איך יכול כלום! אבל חיותו של השי"ת אין בה הגבלה, כשחי האדם ומכיר כי בכוחו אין לו כלום אזי אין מקום לפיתוי היצה"ר, לא בראשית העבודה לפתותו שאין בו כח ולא לאחר העבודה להכניס בו מחשבת גדלות – ניצוץ אחד יוצא ממך וכולם כלים.

גוף ונשמה – הילכו שניהם יחדיו?

בנקודה זו יש להעמיק מעט. באמת הלא הנשמה שהיא חלק אלו-ה-ממעל היא המחיה את האדם, הלא בעינינו רואים שבעת שפורחת נשמת האדם ממנו נותר רק גוש בשר ללא טעם וריח, על כן יש לתמוה היאך עולה ביד היצה"ר לטשטש את חלק הנשמה שבקרבנו הלא כל מי שעיניים לו רואה זאת בחוש?

אך הנקודה בה אנו מאבדים את עצמנו, היא השילוב, הגוף המגושם שלנו אינו מצליח לקלוט איך הנשמה הרוחנית מחיה אותו, הלא גשמיות הוא לגמרי ואין ידורו אש ומים, זו היא הוראת השמן והפתילה, הפתילה בוערת רק מכח השמן, שואבת היא את כל אורה ממנה, אך אם תשקע כל הפתילה בשמן, התוכל לבעור? התאיר? לא ולא! כי בכדי שתוכל להאיר צריכה הפתילה לאוויר מסביבה, למרות שאיננו נראה, אינו מורגש, אך הוא הנותן חיות לשמן ופתילה.

האמת, שהגוף והנשמה הם ממש כהנר והשמן. כי אכן ללא עזר וסיוע מלמעלה, ללא דבקות בשכל הנעלם מכל רעיון, אין מציאות של הארת הנשמה בגוף גשמי, רק לאחר שגם הגוף הגשמי מתעלה ומזדכך למעלה מטעם ודעת, לא מסתכל האדם ימינה ושמאלה אלא מפיל עצמו לעבודה ומן השמים יסייעו, או אז תאיר נשמתו, אם לא תתרומם ראש הפתילה מן השמן ותדבק באוויר שסביב אכן לא תאיר.

אוויר הפתילה – עצמותו ית"ש

בספה"ק 'דברי חיים' (פר' בחוקת) איתא כי עיקר יגיעת ועבודת האדם בעולם היא, שלמרות שמרגיש בנפשו הארה מחמת לימוד התורה או מחמת קיום המצוות, ידע ויבין שההארה וההשגה שהשיג זה עתה איננה רק כאין וכאפס לגבי ההשגה שמוטל עליו להשיג, וזה ביאור מאמר חז"ל 'לעולם יעסוק אדם בתורה שלא לשמה שמתוך שלא לשמה בא לשמה', היינו שההשגה האמיתית היא למעלה למעלה מהשגת אנוש, ובהרגשה זו יבוא לתורה לשמה שכן לעולם לא יסתפק במה שהשיג כבר, החכמה – מאין תמצא, כשיבין וישיכל שכל השגתו היא אין ואפס לגבי השגת אורו ית', ובאמת לא נגע ולא פגע באורו ית' יזכה לאור החכמה.

עבודה זו שייכת אף בחלקים הנמוכים של הנפש, כי אם אליבא דאמת איננו משיג את אורו ית' ועליו מוטל רק להתייגע ולעמול, מה לי הכא מה לי התם, בין במדרגות נשגות ובין במדרגות נמוכות איננו משיג באמת אורו ית',

נקודה אחת עליו להבין, כי השי"ת הוא בלתי מושג וכל עבודתו אינה מושגת בשכל אנושי, והוא בחינת האוויר של נרות החנוכה, שבאמת איננה נראית אך היא הנותנת חיות לכל נר ונר. על כן אור נרות החנוכה קדושה יש בה, כי נרותיה יורדות עד למטה למטה, מאירה את כל הנקודות הנמוכים בהארה זו, מביט האדם אל תוך הנרות ורואה את עצמו, בבואתו משתקפת, הנה הגוף שכל כך מתאמץ להזדכך, רמ"ח ושס"ה גשמיים שמבטשים עצמם בכל כוחם, ואינם מרגישים טעם בכך, אך השי"ת יודע, האוויר – הרומז על השי"ת הבלתי מושג, מאיר את סתירת הגשם והרוח, הגוף והנשמה, מטעם זה אסור ליהנות מאור נרות החנוכה, כי האוויר שסביב, המקום בו הנרות מאירים – שם נמצא השי"ת ושם מקומו – המקום הבלתי מושג.

עבודת אור נר החנוכה

מעטת נבין מהות כוונת תיבת 'נר' בדרך העבודה. דייקא בתיבה זו שייכת העבודה הזאת, כי היא עבודת הנר בעצמה, לא הדלקתה ולא עבודת היום, אלא אור הנר. הוי"ה אהי"ה –

סימן לבנים

עובדות וסיפורים על ימי החנוכה מרבוה"ק מלעכוויטש קוירינב ז"ע

להפטר מהמצירים בשעת הדלקת נר החנוכה

איש אחד בא לאיזה גאון וצדיק, שהיו לו בבלולים קשים רח"ל הרהורי ע"ז אשר אין להעלות על הכתב. ואמר לו הרב הנ"ל אני איני יכול להועילך, לך אצל הקדוש מהר"ש מקארלין נ"ע, ובא אצל זקני הרה"ק הנ"ל בעת הדלקת נר חנוכה בעת שאמר המזמורים כדרכו בקודש. וכשהגיע אצל פסוק ויפרכנו מצרינו כי לעולם חסדו, הכה אותו על כתיפו ואמר: מאמין אתה שהשי"ת יכול לפדות ולפרוק מכל המצרים והקלי, ותיכף ומיד נפטר האיש מהדמיון הרע רח"ל.

דברי ש"כ"ם (פרשת שמות)

ימי החנוכה מסוגלים לרפואה

אמר מרן הס"ק מלעכוויטש ז"ע: הצריך לרפואה יכול לפעול אותה בחנוכה.

ואילו אצל הרה"ק ר' יחזקאל שרגא משינאווא צוק"ל אירע פעם כי אברך מהעיר שינאווא נחלה בריאותו עד שקשתה

>>> המשך מעמוד ב

ואעשך לגוי גדול ואברכך ואגדלה שמך' וגו', אמנם אף שהבטיח לו הקב"ה שעבור הליכתו יקבל כל השפע בגשמיות וברוחניות נאמר אח"כ (ד,ס"ט) 'וילך אברם כאשר דבר אליו ה', שאף שודאי שמה שיהא כלי לקבל מהשם יתברך טובו וחסדו, לא היה בו שום רצון בהליכתו מלבד לעשות כאשר דבר אליו ה'. בדרך זו היה בנס חנוכה, 'נתת ליראך נס להתנוסס' שהיה עיקר רצונם ושמחתם בנס שעל ידו יזכו להתנוסס לרומם מציאותם לעשות רצונו יתברך בלא שום רצון לענין אחר, ולהידיבך תמיד בתורה ומצוות באהבה ובשמחה בלא מחשבת שכר ותענוג, והוא 'מפני קושט סלה' - 'מן בגלל קושטא דאברהם לעלמין' שהיתה עבודתו בדרך זו.

מה יפית במזווה – בהתגברות בזמני החשכות

בזה יבוארו דברי הגמרא נר חנוכה משמאל ומזווה מימין, על דרך דאיתא במסכת סופרים (ד, כ) עה"פ (שה"ש ז, ט) 'מה יפית ומה נעמת, מה יפית במזווה ומה נעמת בנר חנוכה. נר חנוכה מורה על נעימות העבודה אשר יזכו לה בשלמות

כאשר האדם מזכך ומטהר את מחשבתו לקשר אותה בלתי לה' לבדו, ומקבל על עצמו לעבוד את השי"ת באמת ובאהבה ובתשוקה רבה כל ימי חייו, זהו בחינת אהי"ה – מגלה האיש כי עבודתו איננה לפי ערך כוחותיו הגשמיים אלא לפי גילוי הרצון שלו, לפי התבוננות דעתו על מציאות עבודתו כי רק בזכות א-ל מסתתר בשפירי חביון, אינו חושש לקבל על עצמו עול נועם העבודה כי הלא ממ"נ השי"ת הוא העושה ויעשה.

וכשהאדם מזכך ומטהר את עצמו שכל פעולותיו ועשיותיו לא יהיו כי אם לכבוד שמו יתברך ויתעלה, ומייחד מעשיו וכוחותיו בהוי"ה אמיתית, זהו בחינת ייחוד הוי"ה אלהיים – הסר שטן מאחרינו, לא בזכות ולא במעשים באנו לפניך, כי אם הכל בכוחו יתברך, לולי הוא – איננו יכול כלל וכלל.

ומכאן מאיר האדם את מעשיו בפועל, מרומם האדם את רמ"ח ושס"ה שלו להשי"ת אף ללא טעם ודעת, כי יודע הוא שאיננו יודע, מבין כי איננו מבין, עליו מוטל לעשות ולזכך את החומר ומן השמים ירחמו עליו שיזכה להמליך כל אבר ואבר - ועביד ליה דירה נאה בליביה ובאברין דיליה, לשמור

עליו הנשימה, וחיינו נתנו בסכנה. טובי הרופאים אמרו נושא בנמקם כי מאחר ובכדי לרפא את ריאותיו צריך הוא לנשום את האוויר הצלול והצח של חודש 'מאי' - לערך חודש אייר], ואילו עתה אין אנו אווזים אלא בסמוך לימי החנוכה הרי שאין מוצאים לו רפואה ל"ע. נכנס האברך ובא אצל הרה"ק משינאווא אשר תיכף משמע את חוליו נענה ואמר רז"ל אמרו (שבת כא) 'מאי חנוכה' מכאן שאפשר לאוויר המרפא של חודש מאי אף בימי החנוכה... דברי צדיק הועילו והאברך התרפא מחוליו.

רושם לכל השנה מנר החנוכה

מרן אדמו"ר הזקן ז"ע סיפר על הרה"ק מבראדיטשוב ז"ע שאמר, שהוא מקנא ביושבי הכפרים שמדליקים נרות חנוכה ע"י שמדביקים הנרות בכותל, וכך נשאר הרשימה בכותל לכל השנה, דהיינו ע"י שנסרף קצת על הכותל מהדלקת הנרות, ובעת שאמר הרה"ק מבראדיטשוב דברים אלו יצא אש מהמנורה שלו וליחכה הכותל. ובעת שסיפר אדמו"ר הזקן ז"ע עובדא זו, יצא ג"כ אש מהמנורה שלו וליחכה את הקיר, ונשאר הרושם לכל השנה.

בביאת המשיח, כאשר בימים אלו משפיעים הארה בנפש כל איש ישראל להרגיש נועם תורה ומצוות. והמזווה שהיא יחוד שמו יתברך שמתבונן בזה היהודי בכניסתו וביציאתו, מורה על ביטול הגמור לרצונו יתברך בלא שום רצון אחר. ובוזה נגלה יופי נשמות ישראל שאין דורשים אלא את הקב"ה בעצמו, ומתחזקים בקיום רצונו אף בחשכת הגלות בלא הרגשת טעם ותענוג.

מעלת נר החנוכה וכוונתה

לכך פסקינן נר חנוכה משמאל ומזווה מימין, כי אף שודאי נקוה לה' יתברך להשפיע בנפשנו אור הנרות ואור ימי החנוכה, אין זה אלא בחינת שמאל כענין 'בשמאלה עושר וכבוד', כי הוא טפל לגבי המזווה שהיא תכליתנו ליחד רצוננו לגמרי להשם יתברך להיות 'חבוקה ודבוקה בך'.

יעזור השם יתברך שיזכו כל ישראל בכל מקום שהם לנר מצוה ותורה אור. בבני יששכר (כספ"ד, טו-טז) איתא שחנוכה מסוגל לכל הישועות, ונזכה שישפיע לישראל כל עניני בני חיי ומזוני וכל השפעות טובות. אור חדש על ציון תאיר, ונזכה לאורו של מלך המשיח שיתגלה במהרה בימינו.

פיו ולשונו מלדבר דברי הבאי ועתק ח"ו כי אם תמיד יהגה בתורת ה' זהו בחינת ייחוד הוי"ה אדנ"י.

'כלי עבודה' נהירים וברורים בידינו להאיר אורו של משיח בקרבנו - הארת הלב והעולם שאין בידינו מלבד מאשר בידי מלכו של עולם.

כי אתה תאיר נרי, ה' אלקי יגיה חשכי...

מגביה שפלים עדי מרום

בדגל מחנה אפרים מביא דברי הבעל הטורים עה"פ (לח, טו) 'ויראה יהודה ויחשבה לזונה, ב' במסורה הכא ואידך 'איכה היתה לזונה' (ישעיהו א, כא), מה תמר תחלתה בבזיון וסופה בכבוד, אף ירושלים תחלתה בבזיון וסופה בכבוד כדכתיב (זכריה ב, ט) 'ולכבוד אהיה בתוכה', וזהו מאמר הכתוב (שה"ש ז, ח) 'זאת קומתך דמתה לתמר'.

ובדגל מפרש באופן אחר כי תמר הולידה שני בנים, הראשון פרץ והשני זרח. פרץ מורה על העדר מלשון פירצה, זרח על זריחה ואור. ובלבנה המורה על השכינה יש שני בחינות אלו, שבסוף החודש נעדר אורה ובתחלת החודש נתחדש אורה. וכן הוא בשכינה הק' שבתחלה יש בה מיעוט בחינת פרץ ולעתידי יהא כולו אור בחינת זרח, וזהו 'זאת קומתך דמתה לתמר', עכ"ה"ק.

זהו ענין אור החנוכה שאף מעומק השפלות מתרוממם היהודי למעלה מלמעלה, כדאיתא בבית אהרן (לחנוכה) בשם אביו מרן הרא"ש מסטאלין ז"ע שעל אור החנוכה נאמר 'משפיל גאים עדי ארץ ומגביה שפלים עדי מרום', שמשפיל הקב"ה אורות עליונים למקומות שפלים כדי להגביה שפלים עדי מרום. רמז לזה שחנוכה הוא היו"ט היחיד שחל בסוף החודש ובתחלת החודש, שמורה על הלבנה שבסוף החודש נעדר אורה בחינת פרץ ובתחלת החודש נתחדש אורה בחינת זרח.

על ידי אור החנוכה נתעורר איש יהודי לתשובה שלמה וזוכה להעלות חלקי קדושה ממקומות שפלים ביותר, וביותר בשבת חנוכה שנעשה עליה ממקומות השפלים ביותר עד למקומות גבוהים מאד. ובדרך זו אמרו חז"ל (ברכות לד:) במקום שבעלי תשובה עומדים אין צדיקים גמורים יכולים לעמוד, כי בתשובתם מעלים נצוצות הקדושה ממקומות שפלים ביותר מה שאין צדיקים גמורים מעלים.

וישב - שבת חנוכה תשפ"א, רעוא דרעיון

לזכר עולם יהיה צדיק לעילוי נשמת

כ"ק מרן אדמו"ר רבי יוסף ז"ע
בן כ"ק מרן אדמו"ר רבי אהרן ז"ע
נלב"ע כ"ו כסלו - נר ב' דחנוכה תרע"ז
הונצח ע"י נכדו ידידינו
ר' שלמה חיים פרלוב שיחי' - תל אביב